

TYPOGRAPHUS LECTORI.

Opera S. Martini presbyteri, atque sub Regula S. Augustini canonici in regio cœnobio Legionensi D. Isidoro nuncupato, nunc primum in lucem proferuntur, nempe post sex ferme sæculorum spatium ab eorum lucubratione decursum. Et sane dudum est, cum viri de republica Christiana optime meriti hujus operis in publicum evulgandi desiderio tenebantur. Præ cæteris vero canonici regulares, qui S. Isidori cœnobium incolabant, id præcipue in votis habuerunt, ut sodalis et collegæ sui Martini monumenta in vulgus ederentur. Sed incassum Martinianam editionem conati sunt: nam res bona infaustis, ut aiunt, avibus auspicata ad optatum exitum non pervenit. Nos autem, cum horum operum absolutum haberemus exemplum, non ignobilibus notis adornatum, jussu excellentissimi D. D. Francisci Antonii archiepiscopi Toletani, et ex ipso fonte summa, si quæ unquam, fide ac diligentia exaratum, firmiter, incunctanterque decrevimus ut quamprimum ex officina nostra typographica prodiret. Nec in ejusmodi deliberatione capessenda immatura celeritate et arbitrato nostro tantummodo ducti sumus, sed hominum eruditione præstantium consilio atque opinione expectatis. Qui, postquam vota nostra commendassent, ne ab inceptis abiremus qua hortamentis, qua rationibus validis animum impulerunt. Quod volenti dictum est.

Habes itaque, lector benevole, opera S. Martini sub prelo nostro diligenter excusa; ex quorum assidua lectione uberrimos virtutis fructus exhaurire valeas. Hic etenim purioris ethices fundamenta jaciuntur; hic Christianæ philosophiæ dignitas, velut in tuto posita veritatis radios undequaque diffundit. Unde nil ad catholicæ religionis normam non exactum, nil quod morum sanctimoniam non redoleat, offendes. Nec mirum: usus est enim auctor in propriis libris condendis, ut alios missos faciamus, SS. Gregorii, et Isidori doctrina, insuper et Mag. Sentent. Summa Theologica; ex quorum uberrimo campo optima quæque scite admodum et prudenter selegit. Si quando tamen mutila quedam, e suis sedibus quedam deturbata deprehendas, id amanuensium inscitæ ascribendum censemus, nisi si Martinus noster non tam illorum DD. verba quam sensum excerptisse videatur. Ut ut sit, omnia ad proprii auctoris mentem consentanea reperimus: quocirca religioni duximus aliquid immutare.

Sed ex Scripturæ sacræ penu uberiorem sibi eruditionis copiam vendicavit Martinus, in cujus penetrabilia scrutando, seu accurate enodando totus est. Utriusque legis arcana diligenter exponit; prophetarum vaticinia in apertum producit: Judæorum eventus, velut totidem D. N. Jesu Christi figuras, juxta sensum allegoricum edisserit, ejusdemque divinitatem tot Synagogæ Patrum factis antiquitus præsignatam adversus Judaicas expostulationes, argumentis hinc inde petitis, statuit et firmat. Quæ cum ita sint, hinc fore confidimus non modicam frugem ex hujus libri editione capiendam.

Ad genus dicendi quod attinet, illud Cypriani effatum usurpare non piget. « In judiciis, in concione pro rostris opulenta sacundia volubili ambitione jactetur, cum de Domino Deo vox est, vocis pura sinceritas non eloquentiæ viribus utitur ad fidei argumenta, sed rebus... Accipe non diserta sed fortia, nec ad audientiæ popularis illecebram culto sermone fucata, sed ad divinam indulgentiam prædicandam rudi veritate simplicia. » Præterea, notum habent bonarum artium cultores, quantum humanæ litteræ Martini ætate languerent, ut proinde cum primis Ecclesiæ Patribus in orationis præstantia eum cõferre non ausim. Id mirum esse non poterit obscuri illius temporis rationem habenti, in quo non scientiarum tranquillitas, sed armorum motus et fragor Hispaniæ nostræ tractus, vicos, frequentiores quoque urbes occupabat.

Prærens volumen quatuor tantum sermonibus absolvitur: ultimum, qui secundus de Natali Domini inscriptus est, sectionibus distinctum damus præeunte signo §. Ad sectionem quamque summa præmittitur, brevis ibi contenta exprimens. Quæ quia in aliquibus desiderabatur, nunc adjecta fuit in utilitatem legendis. Qui Martini gesta, studia, peregrinationes demum religionis ergo susceptas scire desiderat, ipsius Vitam per Lucam Tudensem ejusdem instituti canonicum exaratam evolvere potest, quam in hujus operis limine apponi curavimus, quæque instar prologi absolutissimi esse queat. Vale igitur, et laborem nostrum æqui bonique consule.

VITA SANCTI MARTINI,

SCRIPTA

A Luca diacono legionensi, postea Tudensi episcopo, dum esset canonicus regularis Sancti Augustini in regio cœnobio Legionensi, sancto Isidoro nuncupato; atque ex opere quod inscribitur: *De miraculis S. Isidori*, desumpta.

CAPITULUM PRIMUM.

Qualiter B. Isidorus mirabiliter dedit sapientiam B. Martino canonico sui monasterii, mediante parvo libro, quem ipsum devorare compulit.

Eodem tempore venerabilis vitæ Martinus presbyter, canonicus ejusdem monasterii, quem paulo ante superius memoravi, intellectu Scripturarum

(1) Sic codex pro inerat

PATROL. CCVIII.

A interno fere idiota, sed virtutum operibus sapientissime florebat insignis. Hic, quamvis esset ecclesiasticis officiis doctus, et ut dictum est, internum Scripturarum non caperet intellectum, tanquam ille qui grammaticorum scholas unquam minime frequentaverat, tamen inhiat (1) ei intelligendi sacras Scripturas summum desiderium, et orationibus et jejuniis insistebat, serviens Domino die ac